

Edini slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah :-
- - -
Velja za vse leto... \$3.00
- : Ima 10.000 naročnikov:-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
- in the United States :-
- - -
Issued every day except
- : Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 124. — ŠTEV. 124.

NEW YORK, TUESDAY, MAY 27, 1913. — TOREK, 27. VEL. TRAVNA, 1913.

VOLUME XXI. — LISTNIK XXI.

Povečanje mornarice previdnih Japoncev.

Gibson je vrzel svojo žrtev iz čolna.

Japonska vlada je naročila na Angleškem zopet dva velika "dreadnoughts" in več tovornih ladij.

STRIČ SAM V STRAHU.

Vojni oddelek Zedinjenih držav bo enako sledil Japanski s povečanjem svoje mornarice.

Newburg, N. Y., 26. maja. — John Minturn iz Greenwood Lake, edini človek, ki pravi da je videl, kako smart je storila Roza Menschik-Szabo, je danes drugač izpovedal kot prvič.

Rekel je, da se mu sedaj dozdeva, da je odvetnik Gibson prijal Szabo z vrat in jo vrzel iz čolna, nato je pa sam skočil v vodo, plaval nekaj časa in čoln obrnil. Pri prvem zaslišanju se je Minturn izjavil, da je bil tako dolé od čolna, da še razločevali ni mogel, če so bili možki ali ženske in jekim topovi, kajih ne premore nikaka druga država na svetu.

Vsled tega so jeli prizadeti višji vojaški krogi to dejstvo resno premisljevali. Vojni tajnik je danes brzjavno odpoklical ameriško križarko "Montano" in "Tennessee", ki se nahajata v egejskem morju na Turškem.

Državni tajnik Bryan se je moduli zadnje dni že večkrat v uradu japonskega poslaništva, da bi zvedel o podrobnostih japonskih načrtov, a zastopnik Japonske, baron Chinda mu ni o tej zadevi ničesar poročal in drži celo strog trijno.

Vojni oddelek Zedinjenih držav bude vsed tega priporočal kongresni in senatski zbornici da bi tudi naša vlada nemudoma zgradila dva moderna "dreadnoughts" za obrano pacifiškega obrežja. Vladini krogi so trdno prepričani, da ne bodo zaostale Zedinjene države za Japonsko, kajti na napad zvitih Japonev je treba biti vedno pripravljen.

Stanje papeža Pija X.

Madrid, Špansko, 26. maja. — Po dolgotrajni bolezni se je danes sv. Oče vprvič peljal na spreهد po vatikanskem vrtu. Vsi služabniki so ga navdušeno pozdravljali.

Zopet v zaporu.

London, Anglija, 26. maja. — Voditeljica tukajšnjih sufragetk, Emelina Panckhurst, so danes zopet aretirali. Kakor je znano, je obsojena v triletno ječo, toda kazni najbrže ne bo presedela, ker noč v zaporu ničesar jesti.

Japonska cesarica zbolela.

Tokio, Japonsko, 26. maja. — Zdravstveno stanje cesarja se je nekoliko zboljšalo, nasprotno je predloga bo najbrže sprejet.

Dosmrtna ječa.

Berlin, Nemčija, 26. maja. — Vlada je predložila zbornici predlogo, katera zahteva, da se mora vse one osebe, ki izdajo kako vojaško skrivnost drugim državam kaznovati s dosmrtno ječo. Predloga bo najbrže sprejeta.

Krasni in brzi parniki (Avstro-American proge)

MARTHA WASHINGTON

odpluje v soboto dne 14. junija

Kaiser Franz Josef I.

odpluje v soboto dne 21. junija

večja do Trsta samo 13 dni.

do Trsta ali Reke - - \$37.00

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno državljani priporočamo.

Večje listke je doli pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Cena voznih listkov:

do Ljubljane - - \$38.18

do Zagreba - - \$38.08

Z

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovenic Publishing Co.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.Za celo leto velja list za Ameriko in
Canado \$3.00
" pol leta 1.50
" leta za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York 2.00
" Evropa za vse leta 4.50
" " " leta 2.50
" " " letnica 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvzemski nedelj in praznikov."GLAS NARODA"
(Voice of the People)
issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.Advertisement on agreement.
Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne
priobravijo.Denar naj se blagovito pošiljati po —
Money Order.Pri spremembni kraju naročnikov pro-
sim, da se nam tudi prejšnje
bivališče naznam, da hitreje
najdimo naslovnika.Dopisom in pošiljatvam naredite ta
naslov:**"GLAS NARODA"**
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4678 Cortlandt.

Zapiranje trgovin.

Avtstrijska zakonodaja je imela do nedavno le malo določil o tem, kakšen delavni čas je dopušten v trgovskih in obrtnih obračnih. Razen določil, ki govorijo o tem, v kolikor je nočno delo dopustno pri mladostnih delavceh in pri ženskah; vsebuje veljavni obrtni red glede izmere delovnega časa le določilo, da sme v tvořniških podjetjih dosegati delo na dan največ 11 ur. To je takozvanim maksimalnim delovnim časom. Sicer pa obrtni red sam nima določil o tem, koliko časa sme trajati v tem, kateri bi podlejševanje, ki zagotavlja znatno krajši delavnik, tudi v tvořniških podjetjih, kakor pa ga postavlja obrtni red za delavstvo v tvořniških podjetjih. V proizvodnih podjetjih so se v tem pogledu razmere razvijale naglejše kakor v trgovskih obračnih. Med vrožki in nagibki, ki so pri tem določili, je na vsak način važna komponenta, utrudljivejše in napornejše delo v proizvodnih obračnih, velika enolikost ter potreba manjše obzirnosti napram širokemu krogu odjemalcev.

Za uslužbenec vseh vrst v trgovskih obračnih pomenja važen preokret in zastaven korak naprej zakon z dne 14. januarja 1. 1910, ki je stopil v veljavo dne 4. maja 1910. Označeni zakon je bistveno izpremenil položaj na korist trgovskim uslužbenecem deloma že z lastnimi določbami, deloma pa s tem, da podaja možnost, urediti delovni čas potom ukazov upravnih oblastev. Sicer se nahaja že v obrtni noveli iz 1. 1907. določilo, katero bi pod govorimi pogoji moglo nudit ribljivo podlago za ureditev delovnega časa v trgovinah, ali je vendar dokaj krhko sredstvo, ker omogoča ureditev delovnega časa pa le v okviru članstva posamezne obrtne zadruge ali greminja tako, da je vsestranska ureditev, katera obsega vse trgovine kakrškega kraja, mogoče le pod posebno ugodnimi okolnostmi. To določilo § 114. obrnega reda pa je danes v tem pogledu le še hišičnega pomena, kajti določila navedenega specjalnega zakona so mogočno pretekla norme obrtnega reda.

Zakon z dne 14. januarja 1910, ki govorio o izmeri delovnega časa ter zapiranja prodajalnic, je za vse vrste trgovinskega obračna dalekozene važnosti. Zakon pomenja čvrst, socialno-politični napredok. Važen obrambni instrument je proti izrabiti duševne in telesne človeške sile, ter nositi tudi znamenito kulturno marko zategadelj, ker zagotavlja števil-

nemu krogu uslužbenstva življenske pogoje, ki jim omogočajo skrbeti v obilnejši meri za polnolitev in poglobitev svoje splošne in strokovne izobrazbe. Objektivno sodeč ta zakon, se sme trditi, da je bila njegova potreba dana, zakaj dejstvo je, da se je mnogokrat tudi v avstrijskih deželah često brez resnične gospodarske potrebe odpiralo kupčijske prostore bolj zgodno ter jih zapiralo pozneje, nego zahteva živo življence; ravno se je tako včasih iz okorenene navade, prevezte iz davnine, včasih tudi tudi delodajalske sebičnosti. Neredko so odločili konkurenčni ozirom miskateriki gospodar bi razješ zaprl, da nima odprto polehpejši sosed, ki ga ni bilo pridobiti za godnjesečno uro. V Avstriji so bili v mestih navadno največja zavira uprav najmanjši štacunari, ki delajo brez pomočnega osoba. Brez zahtev do ugodnosti življenga in brez zahtev do družbe, v skromnih razmerah zrastel ter je prebil malone celo življence v svoji prodajalnici, ne občutec pač pri tem spričo malega prometa posebno pezo in trdost življenga. Sveži duh časa pravže tudi te razmere, kakor je prevrgel čakovski mir na kmetih. Ali vkoreninjenje navade in razrasme razmre imajo toliko odpornosti v sebi, da je preobrat silno počasen, če ne bi prišlo vzpodbude od zunaj. V takih stvareh se namesti redko na dobrovoljno odjenljivost, vprežene sile ne popuste, dokler se ne morajo vdati večji sili nove moči. Zato pa je pri takih stvareh potreba zakona, ki zadene in obsiri s svojo oblastnostjo vsespolno prijenljive in neprijenljive. Vseh obetov in vseh pritakovanj naravnove ne izpolni, plod izravnave je in posledek dveh sil, ki prihajata od nasprotni strani. Enako ali podobno kakor vprašanje nejdelskega počinka je tudi vprašanje o maksimalnem delovnem času, vprašanje, čigar ureditev gre od etape do etape. Prav predmetni zakon pa šteje med tiste, ki donosajo blagodenjiv vpliv in zadežejo le tedaj, če se v resnično življeno tudi resičeno prenes. Zlata vreden zakon ostane dejansko brez veljave, če ga izroči o-kornim ali nevoljnim rokom. Prehlapna praksa more udušiti vso silo najboljšega zakona. Določila predmetnega novega zakona je deliti na dve strani. Na eni strani govorilo določila o pomočnem osobju v spredicjskem obrtu in o pomočnem osobju, ki je v službi v prodajalnicah kakrškega produkcijskega obrta. Za vse uslužbence v takih obračnih velja določilo, da jih gre po končanem delu nepretrgani počitek, ki znaša najmanj 11 ur. To določilo je osebega značaja, prizadeva samo uslužbenec osebno in nima neposredno nobenega vpliva na zapiranje prodajalnih prostorov. Zagon zgorjeli veli, da mora uslužbenec v oznacenih obračnih imeti 11 ur nepretganega počinka potem, ko je končalo dnevno delo. Če torej zakonu ni določeno, po koliko ur na dan sme trpeti delo v malih in srednjih obračnih obračnih ter v trgovinah. Ta socialno-politični nedostatek v avstrijski obrtni zakonodaji je v marsičem nadomestilo prizadevanje organizacij delojemalev, ter deloma dobrovoljno, deloma s pritiskom pripravilo take razmere, ki zagotavljajo znatno krajši delavnik, tudi v tvořniških podjetjih, kakor pa ga postavlja obrtni red za delavstvo v tvořniških podjetjih. V proizvodnih podjetjih so se v tem pogledu razmere razvijale naglejše kakor v trgovskih obračnih. Med vrožki in nagibki, ki so pri tem določili, je na vsak način važna komponenta, utrudljivejše in napornejše delo v proizvodnih obračnih, velika enolikost ter potreba manjše obzirnosti napram širokemu krogu odjemalcev.

Za uslužbenec vseh vrst v trgovskih obračnih pomenja važen preokret in zastaven korak naprej zakon z dne 14. januarja 1. 1910, ki je stopil v veljavo dne 4. maja 1910. Označeni zakon je bistveno izpremenil položaj na korist trgovskim uslužbenecem deloma že z lastnimi določbami, deloma pa s tem, da podaja možnost, urediti delovni čas potom ukazov upravnih oblastev. Sicer se nahaja že v obrtni noveli iz 1. 1907. določilo, katero bi pod govorimi pogoji moglo nudit ribljivo podlago za ureditev delovnega časa v trgovinah, ali je vendar dokaj krhko sredstvo, ker omogoča ureditev delovnega časa pa le v okviru članstva posamezne obrtne zadruge ali greminja tako, da je vsestranska ureditev, katera obsega vse trgovine kakrškega kraja, mogoče le pod posebno ugodnimi okolnostmi. To določilo § 114. obrnega reda pa je danes v tem pogledu le še hišičnega pomena, kajti določila navedenega specjalnega zakona so mogočno pretekla norme obrtnega reda.

Zakon v dne 14. januarja 1910, ki govorio o izmeri delovnega časa ter zapiranja prodajalnic, je za vse vrste trgovinskega obračna dalekozene važnosti. Zakon pomenja čvrst, socialno-politični napredok. Važen obrambni instrument je proti izrabiti duševne in telesne človeške sile, ter nositi tudi znamenito kulturno marko zategadelj, ker zagotavlja števil-

više naštetih določil osebnega značaja. Tako morajo biti po tem zakonu na primer trgovine z manufakturami blagom zaprte od 8. zvečer do 5. zjutraj. V tem času morajo biti prodajalni prostori zaprati na vsak način in zlasti tudi v primerni, da delodajalec dela brez pomočnega osoba. Če pa ima tak trgovce uslužbenec in zapira trgovino ob 8. zvečer, potem sicer sicer po zakonu ob 5. zjutraj odpirati; ali za uslužbenec sime po zakonu pričenjati delovni čas šele ob 7. zjutraj. Opomenujemo bo, da je osma, oziroma pri trgovinah z živilo deveta ura najpoznejši čas, ob katerem morajo biti prodajalni prostori zaprati. Na ta način je začrtana meja na-vzgor, preko te meje ni smeti narobe pa sime in more gospodar zapirati tudi pred osmo, oz. deveto uro.

Gornja določila obeh vrst vsebuje zakon sam ter veljajo za vso Avstrijo. V toliku je delovni čas, oziroma odpiranje in zapiranje trgovin urejeno enotno po vseh provinceh. Ali zakon sega dalje, da tudi delzelnim političnim oblastem (delzelnim viadom in namestništvom) pravico, da za posamezne občine za celo leto ali za gotove letne čase urede zapiranje in odpiranje trgovin tako, da se morajo trgovine zapirati že pred 8., oziroma 9., vendar pa ne pred 7. uro zvečer. Tudi jim daje zakon oblast, da smejo zauzati, naj se trgovine odpirajo šele po 5. zjutraj.

V poštevajočem dejstvu, da nastopajo v kupčijah ob gotovem času delovne potrebe, kakor n. pr. ob času sejmov, ob selitvah, ob inventuri, o Božiču in Veliki noči, dopušča zakon za take čase izjeme.

Ob času, ko morajo biti prodajalni prostori zaprati, mora prenehati tudi prodajanje blaga od kraja do kraja in na ulicah. Zakon zagotavlja počitek 11 ur po delopisu tudi uslužbenec pri konsumnih društvih in drugih pridobitnih zadrugah.

Predmetni zakon ima konečno datum določila v prilogu pomočnemu osobju glede opoldanskega odmora.

Opoldanski odmor je dajati pomočnemu osobju naenkrat v celoti ali pa tako, da se uslužbenec menjavajo. Če popoldansko delo stira štiri ure več, gre uslužbenec, ki kosijo izven hiše, pol-druga ura odmora, če obredujejo v hiši, jim gre enourni odmor.

"Slov. Trgovski Vestnik."

Dopisi.

Pittsburgh, Pa. — Ker se vedno kaj čuje iz naše naselbine, niman kaj posebnega poročati. Kakor je že vsakom znano, bomo imeli dne 30. maja v Pittsburghu veliko slavnost, katere upam da se bodo udeležili vsi zavedni Slovenec in Slovenci. Na dan bodo namreč minulo dve leti, odkar je bil slavnostno otvorjen v Pittsburghu K. S. Dom, najkrasnejša narodna zgradba, kar jih imajo ameriški Slovenci. Kot vsako leto, se bodo tudi letos v 9. ure zvečer, potem prehlapna praksa more udušiti vso dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v katerih prodajanje nje-nemu samemu brez pomočnega osobja ni mogoče. Zakon pa ima poleg naštetih določil, ki so na-menjajoči vse načine gospodarju dolžnosti, da bi moral imeti ves ta čas zaprte prodajalni prostori. Seveda je posredno prizadet delodajalec sam v vseh tistih primernih, v kater

Na cesti.

—o—
Ksaver Meško.
—o—

Razven dveh mož, idočih počasi, v pogovoru po cesti med travniki in njivami, ni še nikogar po cesti.

Poleti je, zgodaj v jutru, ko ravno odhaja noč, in se poznaže še na cesti vlažni njeni sledovi, in se še bleste po travnikih in njivah, ki so ji popadali s temnega plašča, ko se je zdržala od strahu po pogledu na mlado jutro, prihajajoče lepo in svetlo iz daljne daljave. Sonce se še ni prikazalo izza gričev, a nebo nad griči je rdeče in rdeč bolj in bolj, kakor bi gorenje v dolini za skrajnimi holmi velik krvavardeč kres, ki meče odsev visoko gor na nebo. Vzduh je hladen, a prijeten, nasičen z vognjem pokošenega sena.

S hriba ob cesti, zasajenega od polovice navzgor z vinogradri, zre v dolino cerkvica, bela, z vitkim stolpom, čigar vrh že zarji v solenu, ki se ga še ne vidi iz doline.

Nekaj tolažilnega, veselega je v belem, ličenem svetišču, ki ga je postavil narod nalašč v hrib, da mu dviga k sebi duše v trpljenju in težavah, da kaže njegovim mislim, njegovemu hrepenujenju pot navzgor, v višave, kamor se obrača vedno upanje tega ljudstva, ki mu je naklonila usoda malo dobrega v zemeljskem življenju.

A moža na cesti se zdaj ne oziroma tja gor, dasi se jima vidi že od daleč, da usoda ni podarila in naklonila tudi njima preveč veselja in sreča. Oblečena sta obo slabu. Obleku starejšega, ki je prekoračil pač že šestdeseto leto, ni bila gotovo nikdar lepa, spremjevalec, mlad mož kakih tri deset let, je opravljen gospoški, a vsa oblike je že oglodana, obrabljena in za nemarjena...

"Zeba te, Ivan" — govori starec z visokim, jasnim glasom in se ozira z polnim, živim pogledom na spremjevaleca, ki tišči roke v žep in se zdaj zdaj strese od mraza. — "Ni prav, Ivan, da prenočuješ v senu, na travnikih."

Bledi, upadli obraz Ivanov ostanje mrzel in čemeren. Oči mu zrno skozi ščipalnik leno in brez zanimanja po cesti, proti vasi, katere prve hiše se že vidijo dolni.

"Ni se mi ljubilo iti v vas in sem legal v seno. Me ne oblača vsaj nikak pes, in nihče se ne zadržira ob mene."

Govori brez ognja, brez zanimanja, z zlovoljnim glasom.

Suhu lico starčkovu je vse nemirno, a glas je blažji in mehek, da ne bi zadelo prehudo ocitanje.

"Pil si preveč, Ivan; vemi, ne taji."

"Nič ne tajim."

"In v piganosti si spal spet na travniku. In glej, tako ne delaš prav. Prehlaši se o priiliki, in po tebi je."

Ivan skomizgne komaj vidno v ramami, a ne pogleda tovarischa.

"Ne boda škode, stric Toma."

"Kako reče: ne bo škode! Kako bi pljunil."

"Se pljuniti ni vredno na življenje — na tako življenje."

Starec maje nevoljen z majhno glavo.

"A šel bi v vas. Prenočišče dobiš povsodi pri naših ljudeh. Nišči pagani. Glej, meni ni bilo treba spati še nikoli ob cesti."

"Vi delate. Torej vam morajo dati vsaj prenočišče, drugega vam tako ne dade mnogo."

Starec se dela, kakor ne bi slišal pikrih zadnjih besed.

"Pa bi delal še ti, Ivan."

"Ne znam."

"Seve, gospod si, kakor pravimo. Študiral si. A kaj ti koristi zdaj vse to!"

"In kaj koristi vam delo, stric?"

Starec se razgrevata, govori glosno in naglo.

"Delam, da živim poštano."

"Poštano, a včasih prav slabo."

Starec se strese, kakor bi ga polil spremjevalec z mrzlo vodo.

"Eh kaj! Krivo tega je, ker je premalo zemlje na svetu."

Tovariš ga pogleda prvikrat po strani, vidno začuden.

"Premalo zemlje! — Jaz menim: premalo denarja!"

"Ne, Ivan! — Če bi bilo več denarja, bi bilo še slabše. A zemlje je v resnicu premalo. Glej, ko bi je bilo več, bi je imel kos tudi jaz. Človek brez zemlje in

brez hiše je ničla na svetu. Ta

brez hiše je ničla na sv

Balkanski dvori.

Belgrajski dvor. Davno je že tega, kar so imeli v Belgradu dvor v občnem smislu te besede. Takrat je živel se kralj Milan in kraljevica Natalija je bila že v Belgradu. Kako pozabljeno je že vse to. Tedaj torej so imeli dvor in na tem dvoru se je tesnoščno pažilo na etiketo in ta dvor je bil jako smečna kopija pariškega ali petrogardskega salona. In če so bili tudi avstrijski nadvojvode in avstrijske nadvojvodinje preveč ponosne, da bi kdaj obiskale belgrajski dvor, pa zato pri nobeni slavnosti v belgrajskem konaku ni manjkalo avstrijskih oficirjev. Za časa kralja Aleksandra in kraljice Drage, ki sta tudi že pozabljena, so se to razmere močno predragačile. Ne sicer takoj, a počasi tem temeljitejše. Dvor je zadobil ves drugačen značaj; slavnost je sledila slavnosti in primerjale se se ekscesi in tudi hude orgije. Avstrijski oficirji so prenehali hoditi na te dvorne slavnosti, ne morda, ker so bili tako krepotni, da se jih niso hoteli udeleževati, nego zato, ker jim je bilo oblastveno prepovedano se udeleževati teh ekscesov in orgij. Le malo kateri se je upal prestopiti izdani ukaz in se udeležiti predvsem, a kateri so govorje pričele izzivom, da so bile na vrhune razkošja... pri tudi kar grozne. Ni čudo, da sta kralj Aleksander in kraljica Draga naposlед končala svoje življenje na znani način. Kakršno življenje, taka smrt... Za Aleksandrom se je v belgrajskem konaku naselil kralj Petar Karagorgjević. Vdovec in že v letih, je prevezel krono. Vojaštvo mu jo je izračilo pod dočinkimi pogoji, kako je treba delati in živeti. Kralj Petar je tih resen možki ne ljubi hrupa, ki ljubi le delo. Sicer pa niso bile ne čas, ne razmere, v katerih je prišel na prestol, ugodne za prijejanje slovensnosti. Življenje v belgrajskem konaku je postal skromno in tih in resno: da nista bila v konaku dva prine, bi ljudje skoro nevedeli, da je v Belgradu sedež kraljevskoga dvora. Kaj je tudi sicer dvor brez ženstva? Kralj Petar ima hčer, presrečno, ljubezničer, ki je bila vzgojena v Petrogradu, a ta je poročena z velikim knezom Ivanom Konstantinovim in živi na Rusku. Vsled tega je na belgrajskem dvoru tako tisto, skoro mrtvo, kakor v kaki pisarni. Kdor torej hoče spoznati dvorno življenje, če je sploh o njem mogoče govoriti, se mora se znaniti s srbskimi oficirji. Inkotori jih sprozna, se nič več ne čudi velikanskim uspehom, ki jih je v vojni s Turčijo dosegla srbska armada. Srbski oficirji niso lahko žive — resni ljudje, demokratičnega mišljenja, trezni, da se je kar eudit — samo bojevniki so in nič drugega. Žive samo svojemu poklicu. Nikjer niti videti tako krásnih postav in tako smelih pri vsemi resnobi tako prikupnih obrazov, kakor med srbskimi oficirji. Vsak izmed njih ima nado, da ga vajna srečno povzdigne visoko — saj na Srbskem niso visoka mestna rezervirana za gotove rodovine in njih protežiranje in to je poleg domovinske ljubezni in narodne zavednosti gotovo silno mnogo pripomoglo, da so se srbski oficirji na celu armade bojevali s tako občudovanjem vrednim samozatajevanjem.

Cetinjski dvor. Vidna glava cetenjskega dvora je kralj Nikola, ki ga pozna vse svet in ki imponira celo Evropi, nevidna duša in središče tega dvora pa je kraljevica itd. najboljša žena tista, o kateri se najmanj govoriti. I. t. d. sploh ni mogoče dovolj prehvaliti. Še danes žive na Cetinju ljudje, ki se spominjajo, kako so najbližji sorodniki sedanje kraljevice nosili na trg pridelke svojega vrata in kuretnino. Zakaj kakor kralj, izhaja tudi kraljevica iz ljudstva, kateremu je v pravem pomenu besede najboljša mati. V kraljevskem palaci — če se sme tako imenovati jako skromna hiša, kjer prehivata kralj in kraljevica — je življenje tako preprosto, kakor v kaki navadni meščanski družini. Tu živita v kraljevici še danes, dasi jih je bila sreča vedno izredno mila in ju je povzdignila silno visoko in dasi sta po svojih hčerah danes v sorodu z najmogočnejšimi vladarskimi rodbinami. Kralj, s katerim lahko vsak Črnogorcev govoriti kadar hoče, vabi rad odličnejše tujeje k sebi in jih za izredno spremno izpravljati: v nekaj trenotnih izvedbah, kar bi rad vedel. Kdor je kdaj s kraljem govoril, občuduje njegovo obsežno znanje, hitrost

njegovega mišljenja, njegovo ostromnost in smelost njegovih ujetij. Kralj Nikola je realen politik z romantičnimi lastnostmi. Kraljevica ostaja vedno v ozonu, a kdor je prišel z njo v dotiku, ne more prehvaliti njene ljubezničnosti. Središče cetenjskega dvornega življenja je viši kjer preverata itd. nega življenja je v risi, kjer prein njegova soproga Juta princezinja Meklenburška. Potomevni imata in jih, kakor se sadi, tudi ne bosta imela. Dvorsko življenje pri prestolonasledniku je seveda nekoliko bolj živahnega, a vendar skromno, že zato, ker ni — dejanja. Sicer pa je pozornost črnskega naroda obrnjena vse na princeza Mirka, ki postane naslednik svojega brata in čigar žena je hči domače zemlje in mu je povila zdrave in lepe otrok. Pri starših sta se dve princezini, ki se jima pač časiti potozi po veselem življenju v Petrogradu, zakaj veselic in zabav je na Cetinju tako ubogo malo — a vendar so srečne.

Sofijski dvor. O dvoru carja Ferdinanda ni dosti povedati. Prva žena Ferdinandova je bila vedno bolna in ni rada videla ljudi okrog sebe, sedanjih knez, sedanji car pa je bil zadovoljen z majhno družbo zvestih oseb. Bolgari so to življenje gledali nekam nezaupno, kajti med člani tiste intiuje družbe, kjer je car največ občeval, je bilo preveč tujev. Toda car se je izkazal tako spretne diplomata, in je to nezaupnost sčasoma razpršil, dasi se je njegov prestol že nekajkrat prav opasno majal. Ni dvoma, da je sedanja vojska s Turčijo ne samo na veliko korist bolgarskega naroda in bolgarske države, nego tudi carja samega, zakaj utrdila že njegovo stališče v veliki meri. Nova kraljevica, princezinja Eleonora Reuss, je bila pri svojem prihodu sprejeta z nezaupnostjo, največ ker je Nemka in ker je bila protestantka. Pridobila si je pa vsa sreca, ker se z vnero zavzemata stvari in zlasti, ker je med vojno z največjim samozatajevanjem skrbela za ranjence. Pravega dvorskoga življenja pa carica ne more ustvariti, kar pogresajo posebno tisti krogi, ki so vajeni življenja v večjem slogu. O carjevih sinovih se je pred vojsko le malo govorilo, a vzlje temu, da sta že dorasla, ni misliti, da bi se po vojni dvorsko življenje v Sofiji kaj znatne premenilo. Ostalo bi tisto pa ceremoniozno — kajti car Ferdinand je vnuč francoskega kralja in se tega vedno zaveda.

Atenski dvor. Na kraljevskem dvoru v Atenah se je zdaj naglo zgodila velika premembra. Kralj Juri je bil umorjen. Kako bo dvorsko življenje pod novim kraljem, še nihče ne ve. Ce nočemo torej karakterizirati dvorsko življenje v Atenah, se je treba ozirati na dobo kralja Jurija. Ta je bil rodom Danec in dasi je dolga leta vladal na Grškem, se vendar ni do dobra naučil narodovega jezika. Domačega se je čutil v Kodanju, v Parizu, v Londonu in na Dunaju, ne pa v Atenah. In njegova žena je Rusinja, rojena velika kneginja, in bi tudi dosti raje živila v Petrogradu ali v Parizu kakor v Atenah. Žena prejšnjega prestolonaslednika, ministrica nemškega cesarja. Kako domačo se čuti v Atenah, je spoznati iz tega, da živi vsako leto več časa na Nemškem, kakor na Grškem. Ena njenih svakinj je ruska velika kneginja, druga je rojena princezinja Bonaparte, potem v sorodstvu z bankirjem Blancom, ki si je kot najemnik udekdanje igralnice v Hamburgu pridobil milijone. Kakor vidno, so na tem dvoru združena prav različna nasprotja in zato je vedno dvor izgledal, kakor da bi bil še na pol gotov. Tujcem je Atenski dvor lahko pristopen. Do vojske s Turčijo se je kraljevska samo dolgočasila in je rada videla tuje obraze. Reči se mora, da je dvor napram tujejem kako gospodljiven, napram Grkom pa ne. Občenje mnenje je, da na dvoru Grkov samih nič kaj radi ne vidi. To je pač največ vrok, da je resnično prijavljena samo princezinja Marija Bonaparte, ki je kakor bogata in vodi sijajno hišo. Pa tudi njen salon je pravzaprav samo središče najrazličnejših elegantov — za kulturno življenje grškega naroda nima nobenega pomena. Tudi ta ljubeznična princezinja je ostala tujka v deželi, kakor vsi ostali člani kraljevske rodbine. Ko je grški narod kraljevica prince pred tremi leti prisilil, da so moralni izstopiti iz armade, je prestolonaslednikova žena na vse načine silila svojega moža, naj

se odpove vsem pravicem do kraljestva in naj se z njim preseli na Nemško. Prestolonaslednik — sedanji kralj — pa je bil prepričan, da bo igral na Grškem se veliko vlogo in se ni dal prigovarjanju svoje žene. Njegovo upanje se je uresničilo. Ravno v trenotku največjih uspehov grške armade je prišel na prestol in narod, ki ga je prej sovražil, ga je zdaj pozdravil z veseljem. Ali se bo narod spoprijal s svojo dinastijo? Na Grškem je že dolgo močno republikansko gibanje, a v sledične vojske proti Turkom bo skoraj gotovo vsaj za dije časa ponehalo, če ne bo že sploh zamrlo.

Bukareški dvor. Bukarešti leži dolič do pravega Balkana, a vendar je kraljevski dvor romunski zaradi tesne zveze med Romunsko in Balkanom prištevan balkanskim dvorom. Ta kraljevski dvor v Bukareštu je nekaj potrebbe. Do nedavnega časa je prestol kralja Karola spadal med najtrdnejše — kako bo to, kadar bo konec balkanske vojske, je drugo vprašanje. Kralj Karol je na Romunskem tujevec; nemški prine je, a uživel se je s pravo nemško marljivostjo v romunske razmere. Romunski se je, samo njegovo sreča, moj ponos, moja golobica, moj angel, moj — bankerot...

Gospa (se počake svojemu soprogu v novi prekrasni spomandanški obleki): No, ali ti ugajam? Gospod: O, sreč moje, moja sreča, moj ponos, moja golobica, moj angel, moj — bankerot...

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili — da, in upan zanesljivo, da vas ne bom nikdar več tukaj videl.

Obojene: Ali mislijo gospod sodnik v penzion it?

Nadušen: Gospa (se počake svojemu soprogu) so poslovno spomadanški obleki:

Sodnik: Torej šest tednov ste dobili

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik IVAN GERM, 507 Cherry Way or Box 57, Braddock, Pa.
 Podpredsednik: IVAN PRIMOZIC, Eveleth, Minn. Box 641.
 Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn. Box 424.
 Pomočni tajnik: MICHAEL MRAVINEC, Omaha, Neb., 1224 So. 18th St.
 Blagajnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn. Box 105.
 Zaupnik: ALOJE VIRANT, Lorain, Ohio, 1700 E. 28th St.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 232 No. Chicago St.

NADZORNIKI:

ALOIS KOSTELIC, Salida, Colo., Box 533.
 MIHAEL KLUORCHAR, Calumet, Mich., 115 — 1st St.
 PETER SPEHAR, Kansas City, Kan., 422 No. 4th St.

POROTNIKI:

IVAN KERZINSIK, Burdine, Pa., Box 133.
 FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 715.
 MARTIN KOCHEVAR, Pueblo, Colo. 1219 Eller Ave.

Vsi dopisi na se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika Jednoti.

Društveno glosilo: "GLAS NARODA".

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Kaj pa to pomeni? Ljubljanski "Dan" piše: Dne 8. maja smo dobili od c. kr. davčne administracije neko uradno pismo s sasnovnemskim tiskom. Tudi naslov na kuverti je bil nemški. To je vendar že preveč. Vsi c. kr. uradni so začeli sistematično posiljati slovenskim strankam nemške dopise. To se je zgodilo lahko pred tridesetimi leti, sedaj si to odlöčno prepovedujemo. Vsako, od c. kr. urada nemško naslovljeno pismo mora vsak pošten Slovenec poslati c. kr. uradu nazaj.

Tristoletnica sedanje cerkve pri ev. Jakobu v Ljubljani. Letos 1. maja je preteklo 300 let, od kar je bil položen temeljni kamן na sedanji mestni župni cerkvji sv. Jakoba. Dne 25. aprila 1613 so začeli kopati globino za temelj novemu svetišču. Temeljni kamן je bil položen 1. maja leta 1613 na praznik sv. Filipa in Jakoba. Kot zastopnik in namestnik nadvojvode Ferdinand, pospeševalja naselbine o. jezuitov v Ljubljani se je udeležil te slavnosti stiški opat. Razen zastopnika nadvojvodenega so bili prisotni škof Hren in prvi kranjski plemiči. V vdolbino temeljnega kamна so položili srebrno in počlaenjo ploščico z napisom: "Ad laudem DEI omnipotentis B. V. M. S. Jakobi Apostoli Patroni et B. Ignatii Confessoris Ferdinandus et Maria Anna Archiducies Austriae Coniuges postuerunt anno Domini 1613. 1. Maii." (Na čast Bogu vsemogočnemu, blaženi Devici Mariji, sv. Jakobu apostolu zavetniku in blaženemu Ignaciju spoznavalem sta položila zakonska Ferdinand in Marija Ana, nadvojvode [ta temeljni kamן] v letu Gospodovem 1613 dne 1. maja.) — Po cerkveni slavnosti je zaključila uprizoritev simbolične drame "Saul in David" v jezuitskem kolegiju. Zanimivo je tudi, da so našli pri kopanju starega temelja od starega svetnika prvi kamן in v njem ploščico z napisom "Anno Nativity Domini 1513" in potem podobo sv. Avguština s prispom: "S. Augustinus." Na obratni strani pa je bil napis: "Christophorus Rawber, Episcopus Labacensis et Secouensis, Anno sui Pontificatus 20." (Kristof Rawber, škof ljubljanski in sekovski v 20. letu svojega škofovjanja.) Potem takem je bilo stare predjezuitsko svetišče 100 let pred sedanjo stavbo zgrajeno.

Naš gospodarski položaj — piše "Dan" — se najlepše kaže te dni na kolodvorih, kjer odhajajo cele množice našega naroda v tujino in pozna se tudi v naši redakciji, ker smo dobili toliko pisem od raznih delavcev in obrtnikov, ki doma ne dobe dela, da smo se kar čudili. Lahko smo veleni, da imamo toliko delavcev in podjetnih ljudi, ki si hočejo s pridnim delom služiti kruh, žalostno pa je, da vse te sile ne morejo doma razviti svojega dela. Naš uničuje tuj kapital in tuja industrija. Slovenec pa naj se izseli. Vse to gibanje pa je za Avstrijo najlepši znak časa.

Sentjanška premogokopna družba bankerov. Zelo čudne stvari se javijo od tega podjetja, katerega so zopet Nemci s pomočjo Lahov pognali v prepad. Podjetje je baje tako zadolženo, da ni kamor več naprej ne more. Za-

ta njo. Vsa vas je bila presenečena, da imajo tako mlado svetnico devico v vasi. Od samega veselja je bila vsa vas skupaj. Dekle je pripovedovalo, da ji je Marija rečela: "Moliti ne smete za pečjo, imate enega otroka v hiši brez očeta, ga morate lepo zrediti, bo ste imeli veliko srečo, pri vas sprejmete na prenočišči zmerom več revežev, ako sprejmete dva, sprejmete tretjega, da ne bo šel od hiše." — Prišla je starejša dekle domačih k teti v Hraše k Žarkovi zgovorni Mini in je začela pripovedati, da je po Vrbi v našim 10letnim dekletonom Marija hodila; tetu pa je začela kričati in po hišah letati, češ, kaj se je godilo v hiši mojega brata, prijeila je za roko neko staro ženo in jo vlekla, da gresta precej gledat na sveti kraj, kjer bo romarska cerkev v Verbi, in Boštjanova hiša bo nova zrastla. Srečni vsi so rodni milade device! Ko je to izvedel pošten štacnar, je razjasnil vso zadevo, da je dekle punčke pri njem kupilo in je bilo končne romanja. Tako lahko verno je naše dobro verno ljudstvo.

Šmarje pred sodiščem. Dne 9. maja je bila pred ljubljanskim sodiščem obravnavana proti več šmarskim fantom, ki so bili obtoženi radi mistifikacije orožnikov. Čela stvar je bila taka: V noči med 2. in 3. svetecanom, t. i. sta dva fanta streljala iz samokresa v stanovanje posestnice Marije Tometove in osobenke Amalije Verbinčeve v Tlakah pri Šmarjih na Dolenjskem. Pijana fanta sta s hudobnostjo tudi razrezala nekemu posestniku konjko opravo. Zato sta bila dotična fanta že kaznovana. Ampak k temu je prišlo še nekaj drugrega, kar je bilo vzrok, da je bilo dne 9. maja skoraj pol vasi Šmarje pred sodiščem. Drugi dan po omenjanem dogodku na Tlakah so orožniki začeli zasledovati storce. Pri tem so izpravili o celem dogodku več fnatov, ki so se jim zdeli sumljivi. Ti fantje pa so se tako obnašali, da je orožništvo mislilo, da je mistificirano, nakar je vse dotične fante ovadilo. Pri obravnavi pa so bili vsi oproščeni.

Mogočen gospod. Dne 8. maja je prišel nadšodar iz pivovarne "Union" v Bugenigovo delavnico v Ljubljani. Tam ga je pozdravljen pomočnik, ki je ravno dosegel svojo usposobljenost, s "servus". Ta prijazni pozdrav pa se zdel nadšodarju razčarljiv in je začel pomočnika zmerjati z "lausbubom" itd. Ta nadšodar je češki Nemec in hoče seveda visoko stati nad slovenskimi pomočniki. Ako se ne bo odlikoval po drugem, kakor po takem zmerjanju, potem mu vsa njegova močnost ne bo nič pomaga.

Smrt na ulici. Dne 8. maja po poldne se je peljal pomočnik fotografa Kunca na biciklu po cesti na Narodnem Domu v Ljubljani. Naenkrat mu je postal slabo. Posredel je po robcu, da bi se obriral, medtem pa je padel na tla. Odnesli so ga v poslopje drž. gimnazije, kjer je izdihnil. Zadeba ga je kap. — Istega dne se je v Tomanovi ulici nenadoma zgrudil in umrl fotografski pomočnik pri tvrdki Berehtold. Fr. Matko, sin vratarja na Rudolfovem kolodvoru, roj. 1895, stanuje v Gajevi ulici št. 2. Oblast je odredila, da so njegovo truplo prepeljali v mrtvjašnico pri Sv. Krištofu. Kaj je bilo vzrok nagle smrti, bude dognala sodniška obdukeja.

Pri sekjanju drv ponesrečil. Te dni je ponesrečil 15letni posestnik sin Fran Vodnik iz Brod pri Kranju. Sekal je namreč drva, pri čemur mu je priletela z veliko silo iver v desno oko in ga težko poškodovala.

V znamenju steklenic. V neki gostilni v Vrhopolu je nastal med več samskimi delavci z ljubosomnostmi prepri, med katerim so se fantje obmetavali s pivskimi steklenicami. Več izmed njih je bilo znatno poškodovanih. Posestnik sin Fran Jereb je dobil s pivsko steklenico na glavo tako močno udarec, da se je steklenica razbila na kosce in da je Jereb zadobil težke telesne poškodbe.

Nasilenja. Te dni sta prišla 2 mlada zdarišča pomočnika že vjenčana v gostilno Marije Kastelic v Fužinah in sta zahtevala pijačo. Te pa jih krčmarica ni hotela dati, ker sta imela pri njej nekaj neplačanega dolga. Fanta pa je to postopanje krčmarice grozno razgotivilo in sta planila nameno in na njeno heč. Slednji se je krčmarici in njeni heči posrečilo nasilenje ubežati. Razgraja sta načrta rabilo neko šipo v vratih, nakar sta odišla.

Nasilenja. Te dni sta prišla 2 mlada zdarišča pomočnika že vjenčana v gostilno Marije Kastelic v Fužinah in sta zahtevala pijačo. Te pa jih krčmarica ni hotela dati, ker sta imela pri njej nekaj neplačanega dolga. Fanta pa je to postopanje krčmarice grozno razgotivilo in sta planila nameno in na njeno heč. Slednji se je krčmarici in njeni heči posrečilo nasilenje ubežati. Razgraja sta načrta rabilo neko šipo v vratih, nakar sta odišla.

Vlom in tativna. V noči na 2. maja je bilo vlomljeno v zaklejenjo hišo posetnika in gostilničarja Ivana Franetiča v Sinadih pri Šenožčah. Vlomilec do slej se niso zasledili. Tatovi so odprli s sekiro neko omaro, kjer se je nahajala različna obleka, katero so odnesli. Vlomilci so ukradli iz gostilne tudi gramofon, v katerem se je nahajalo 12 K. Kakor se govori, so bili tatovi eigeni.

Tativna. Dne 5. maja je došel neznani tat ukradel posetniku J. Benčanu iz Šteičice pri Medvodah v neki tamoznji gostilni koči, vredno kakih 130 K.

PRIMORSKO.
Debro ime kranjske klobase v nevarnosti. Nek očividec piše: V kolodvorski restavraciji in pri vklakih na državni kolodvoru v Gorici prodaja restavrat "prieste kranjske klobase", katere se tam imenujejo "echte Krainerwürste", katere so pač vse drugo kranjske klobase. Podobne so malo prekajen frankfurteram, sa mehke kot da bi bile iz bat, meso je mesto rdeče sivojavajo in ko jo je, nima tuka klobase nobenega določenega okusa. Je pač škandal, da se naše renomirane, znamenite, po celem svetu z bogove kakovosti in oksu znanje kranjske klobase tako diskreditirajo in to še celo v kolodvorski restavraciji c. kr. državne zelenjave! Poleg navedene pomanjkljivosti pa stane tak naokusna, kvetljem 15 cm dolga, ko frankfurterica tanka "kranjska klobasa" ceilih 60 vin. Čul sem, kako se je nad ceno in kvaliteto skandaliziral nek rajhovec.

Stavki. Pomorski parobrodne družbe "Dalmacija" v Trstu so pričeli stavki, ker je ravnateljstvo zavrnilo njih zahtevo, da bi se jim zvrnila plača za 6 K mestno. Ravnateljstvo jim ponuja samo 4 K.

Pomanjkanje vode. V Rovinju zelo primanjkuje vode. Mestna občina je prosila za pomoč vojno mornarico, ki je poslala en parnik obložen s pitno vodo.

STAJERSKO.
Umrla je žena Ema davčnega kontrolorja Hinka Drobencika v Ljutomeru.

Tativna. Iz Maribora poročajo: Neznan uzrovčnik so pokradli krojača Krojusa na Tezni blaga, oblike in perila za 900 K. Ukradenega blaga je bilo toliko, da ga na vozu odpeljali.

PROŠNJA.
Ker ni v Carlisle, W. Va., niti kakih podpornih društev, ki bi mi potrdila, da sem v resnici potreben, se obračam tem potom na rojake, da mi pomagajo v moji potrebi. Dne 10. maja sem pogorel in tej nesreči se je pridružila še druga. Dne 17. maja se je pričela stavka in opravljati bom moral delo stavkokaza, aka mi slovenski narod ne pomaga v moji stiski. Vendar bi pa raje končal sebi in družini življenje, kot pa opravljati skebska dela. Ako mi rojaki drugače ne morejo pomagati, naj mi dajo vsaj toliko, da se preselim na drugi prostor ter oblecem svoje otročice.

Joseph Jekar.
P. O. Box 9, Carlisle, W. Va.
Pismu je priloženo potrdilo župnika v Scarbro, W. Va., kjer se potrjuje, da je Josip Jekar v resnici pogorel. Na istem listu potrjuje tudi superintendent Carlisle Wakewood Mines, Mr. W. N. Regg, da je rojek Jekar v resnici potreben podporo.

Uredništvo.
Pri sekjanju drv ponesrečil. Te dni je ponesrečil 15letni posestnik sin Fran Vodnik iz Brod pri Kranju. Sekal je namreč drva, pri čemur mu je priletela z veliko silo iver v desno oko in ga težko poškodovala.

V znamenju steklenic. V neki gostilni v Vrhopolu je nastal med več samskimi delavci z ljubosomnostmi prepri, med katerim so se fantje obmetavali s pivskimi steklenicami. Več izmed njih je bilo znatno poškodovanih. Posestnik sin Fran Jereb je dobil s pivsko steklenico na glavo tako močno udarec, da se je steklenica razbila na kosce in da je Jereb zadobil težke telesne poškodbe.

Nasilenja. Te dni sta prišla 2 mlada zdarišča pomočnika že vjenčana v gostilno Marije Kastelic v Fužinah in sta zahtevala pijačo. Te pa jih krčmarica ni hotela dati, ker sta imela pri njej nekaj neplačanega dolga. Fanta pa je to postopanje krčmarice grozno razgotivilo in sta planila nameno in na njeno heč. Slednji se je krčmarici in njeni heči posrečilo nasilenje ubežati. Razgraja sta načrta rabilo neko šipo v vratih, nakar sta odišla.

Nasilenja. Te dni sta prišla 2 mlada zdarišča pomočnika že vjenčana v gostilno Marije Kastelic v Fužinah in sta zahtevala pijačo. Te pa jih krčmarica ni hotela dati, ker sta imela pri njej nekaj neplačanega dolga. Fanta pa je to postopanje krčmarice grozno razgotivilo in sta planila nameno in na njeno heč. Slednji se je krčmarici in njeni heči posrečilo nasilenje ubežati. Razgraja sta načrta rabilo neko šipo v vratih, nakar sta odišla.

Amerikanska industrija na Balkanu.

Iz Belgrada poročajo: Amerikanska industrijska družba pred tekom tega leta veliko izložbo amerikanskih izdelkov, strojev, medicamente, razne aparate itd. S tem hoče zagotoviti Ameriki balkanski trg. V tem slučaju bi mogel Balkan izvajati v Ameriko volno, kože in razne surovine.

Oglas gozdarjem.

Potrebuje se večje število dobrih gozdarjev za delati drva. Placa je po \$1.20 od klatfre, kompanijski šiht \$2, \$2.10 — \$2.20 na dan, za belenje od klatfre \$2.50 in za razne druge dela na tirpa po \$2.10 na dan.

The Cleveland Cliffs Iron Co.

Lumbering Departement

MARQUETTE, MICH.

Nadaljnja pojasnila daje

JOHN KNAUS,

Box 40

P. O. EBEN, JUNCTION, MICH.

Zeljmo zbrati za svoje očeta

VINCENCA PRIEGEL.

Star je 60 let. Pri meni je bil nazadnjem eden pred Božičem in pozneje sem čula, da je ponovno skrbel v okolici Pittsburgha. Prosim cenjene rojake, da jaz odgovorim v jeseni v Avstrijo in ne vem še, v kateri kraj. — Frank Klun, E. C. K. R. 1, Clarfield, Minn. (24-27-5)

Kje je JOSIP BRILEJ, po domače Planine iz Planinske vasi na Spodnjem Štajerskem? (Planinsdorf, Montpreiz?) Podpisuji, da je prišel, če kdo ve, kje se nahaja, da nam naznani, ali naj se v Savanhah, Ill. Prosim jih, da se mi v kratkem oglašijo, ker jaz odgovorim v jeseni v Avstrijo in ne vem še, v kateri kraj. — Frank Klun, E. C. K. R. 1, Clarfield, Minn. (24-27-5)

Kje je moj brat FRANK KUKMAN? Domu je iz Belecerke na Dolenskem. Pred 4. meseci je bil v California, kjer se zdaj nahaja, mi ni znano. Prosim cenjene rojake, ako je komunizan njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglaši. — Joseph Kukman, 1306 E. 55th St., Cleveland, Ohio. (24-27-5)

Kje je moj brat FRANK KUKMAN? Domu je iz Belecerke na Dolens

